

грошей та матеріальних цінностей, жадоба накопичення і влади [1, с. 203–205].

Має рацію й Д. Ю. Кондратов, який виділяє морально-психологічні характеристики особистості службового злочинця: корисливість, схильність до зловживання владою, зневага до закону, формальне або легковажно-безвідповідальне ставлення до наслідків своїх дій і рішень, зневага до людей тощо. Нерідко спостерігається і схильність до пияцтва, розгульного способу життя [2, с. 149].

А. А. Вознюк слушно звертає увагу на той факт, що корупційна поведінка певних індивідів, що має систематичний характер, може перетворитися на психічну залежність від неправомірної вигоди, яку в психології називають хабароманією [3, с. 8].

Водночас корупціонери мають і низку відмінних рис. На відміну від інших типів злочинців їм не притаманна імпульсивність, агресивність чи емоційна нестабільність.

І. С. Мезенцева слушно зауважує, що на формування й прояв морально-психологічних та соціально-рольових рис особистості в службовців-корупціонерів істотно впливає таке:

1) початкова налаштованість їх на використання своєї роботи в особистих корисливих інтересах. При цьому може мати місце кримінальна мотивація такого типу: «інші брали і беруть хабарі, їх не викривали, то чому б і мені не спробувати»;

2) наявність в їхньому середовищі осіб із високим рівнем матеріального добробуту, досягнутого за рахунок службово-кримінальної діяльності;

3) деяке зниження вже досягнутого раніше рівня матеріальної забезпеченості особи й бажання підняти його за допомогою вчинення злочинів. Наприклад, коли молода людина створює сім'ю й починає жити на свою зарплату. Її звичка до іншого рівня життя в певних умовах може провокувати обрання злочинного варіанта розв'язання проблеми;

4) орієнтованість на високі стандарти життя за рахунок служби;

5) наявність дорогих звичок та інтересів (уживання елітних спиртних напоїв, захоплення азартними іграми тощо);

6) бажання відшкодувати понесені раніше витрати на здобуття освіти, влаштування на роботу, а також включитися в загальний процес корупції [4, с. 69].

Зазначені факти необхідно враховувати під час застосування заходів профілактики корупційної поведінки, а також виявлення готування до вчинення корупційних діянь, закінчених кримінальних правопорушень цієї категорії, їх досудового розслідування, а також під час судового розгляду відповідних кримінальних проваджень.

Список використаних джерел

1. Шостко О. Типологія осіб, які вчиняють корупційні злочини. *Транскордонна співпраця: проблеми та шляхи їх вирішення*: матеріали

Регіонального круглого столу (28–29 вересня 2017 року). К.: Національна академія прокуратури України, 2017. С. 203–205.

2. Кондратов Д. Ю. Кримінологічна характеристика сучасної корупційної злочинності в Україні. *Вісник кримінологічної асоціації України*. 2018. № 2 (19). С. 141–154.

3. Вознюк А. А. Психологічні теорії пояснення корупції. *Юридична психологія*. № 25 (2). 2019. С. 7–15. DOI: <https://doi.org/10.33270/03192502.7>

4. Мезенцева І. Є. Кримінологічна характеристика особи корупційного злочинця. *Науковий часопис Національної академії прокуратури України*. 2014. № 3. С. 65–71.

Воят Людмила Іванівна,

викладач кафедри юридичної психології
Національної академії внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук

ЗНАЧЕННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ КОМУНІКАЦІЇ ПІД ЧАС ПІДГОТОВКИ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ

Серед найбільш важливих якостей, якими повинен володіти працівник поліції, пріоритетного значення набувають комунікативні здібності, адже від якості контакту працівника Національної поліції України із різними категоріями громадян буде залежати ефективність його діяльності.

Працівник поліції майже кожен хвилину здійснює комунікацію, а саме, коли розмовляє по телефону, бере участь у нараді, співбесіді, проводить слідчі дії тощо. Можна сказати, що спілкування є невід’ємною частиною і основним інструментом комунікації.

У свою чергу здатність особи ефективно спілкуватися психологи називають комунікативною, міжособистісною компетентністю. До складу компетентності вони включають і певну сукупність знань, навичок та вмінь, які забезпечують ефективність проходження комунікативного процесу. Саме наявність знань, умінь та навичок спрощує процес комунікації та робить його більш легким.

Тому, на стадії підготовки поліцейських, викладач повинен звертати максимальну увагу саме на стан комунікативних вмінь поліцейських. Для того, щоб розвинути якомога ширше такі комунікативні вміння у поліцейського, викладачу необхідно постійно співпрацювати з усією аудиторією, викликати інтерес у слухачів (поліцейських) до діалогу. Розвивати у слухачів (поліцейських) бажання до постійного вільного спілкування, можливо не лише у рамках тієї дисципліни, яку подає викладач, але й у більш широких масштабах.

Ключовим елементом у налагодженні ефективної комунікації з населенням є передбачення постановки певної цілі, яка стимулює волю учасників спілкування, примушує діяти їх усвідомлено, мобілізує